UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordininariae in exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria iurisdictione

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S. Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, & singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Decisio XXII. Sententia ob non interpositam appellationem trnasit in judicatum, & adversus illam non datur restitutio, si non constet de nullitate & injustitia. Episcopi transactio super juribus suæ ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-61921

Visual Library

DECISIO XXII.

Sententia ob non interpoſitam appellationem tranſit in judicatum, & adverſus illam non datur reſtitutio, ſi non conſtet de nullitate & injuſtitia. Epiſcopi tranſactio ſuper juribus ſuæ Eccleſiæ nulla eſt, ſi careat confirmatione Apoſtolica. Item ex quibus remaneat excluſa immemorabilis adverſus juriſdictionem Epiſcopi.

R. P. D. Bichio. *Eſt in recent. deciſ. 241 par. 10.*

Marſicen. juriſdictionis.

Lunæ 18. Februarii 1647.

SUMMARIUM.

1 *Sententia lata contra ſententiam non valet, niſi prima revocetur.*

2 *Sententia lata contra ſententiam valet etiam, ſi prima non revocetur, quandò ſecundus judex pronuntiat, prout in anteriori.*

3 *Sententia lata contra ſententiam valet etiam, ſi prima non infirmetur, quandò coram ſecundo judice non fuit oppoſitum de prima ſententia.*

4 *Sententia lata contra ſententiam, quandò valeat, etiamſi prima non revocetur.*

5 *Acta ſunt transportanda, quamvis coram ſecundo judice cauſa pendeat per viam avocationis.*

6 *Acta quandò non ſunt tranſportanda.*

7 *Acta facta in judicio poſſeſſorio, non debent tranſportari in judicio introducto in prima inſtantia in petitorio tantum, & quare, num. 8.*

9 *Actorum tranſportatio non fit in diverſo judicio.*

10 *Actorum tranſportatio non fit in diverſo judicio, quamvis acta alterius judicii multum conferrent ad cauſam, de qua agitur.*

11. Per-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

11 Perjurus non eſt audiendus.

12 Perjurus non debet obtinere ſententiam favorabilem contra formam ejus juramenti.

13 Juramentum ligat jurantem, & tranſigentem.

14 Sententia obtenta à perjuro non poteſt ſuffragari ejus ſucceſſoribus, quamvis ipſe perjurus abſolutionem à juramento obtinuiſſet.

15 Abſolutio prævenit perjuri incurſum.

16 Tranſactio facta ab Epiſcopo de rebus Eccleſiæ impedit, quo minus ipſe nomine proprio poſſit contravenire, & agere, & quandò ſecus, numer. 18. & 19.

17 Tranſactio facta ab Epiſcopo de rebus Eccleſiæ, ſi caret confirmatione Apoſtolica, & eſt præjudicialis Eccleſiæ, non obligat.

18 Epiſcopus poteſt nomine Eccleſiæ à tranſactione ab ipſo inita recedere, & ea non obſtante eodem nomine judicialiter obtinere.

20 Epiſcopus dicitur agere nomine Eccleſiæ, quandò in actis non exprimitur ejus nomen proprium, ſed dignitatis tantum.

21 Sententia lata ad favorem Epiſcopi agentis nomine Eccleſiæ, prodeſt etiam ſucceſſoribus.

22 Tranſactio inita ab Epiſcopo non ligat ſucceſſores.

23 Amplia etiam ſi ageretur inter duas Eccleſias.

24 Ad juriſdictionem demonſtrandam in aliquo loco, ſufficit Epiſcopo oſtendere, illum locum eſſe inter fines ſu[æ] Diœceſis.

25 Juriſdictionem habere in aliquo lo[co] ex quibus Epiſcopus demonſtrar[e] poſſit.

26 Per conſuetudinem immemorabilem inferiori acquiritur juriſdictio, etiam in loco exiſtente intra fines Diœceſis alterius Epiſcopi, amplia ut numer. ſeqq.

28 Conſuetudo immemorabilis ex quibus probata remaneat, velne? & ſeqq. num. 32.

29 Confeſſio Epiſcopi concurrentibus adminiculis probat etiam in præjudicium ſucceſſorum contra num. ſeqq.

30 In tranſactione narrata aliundè juſtificanda ſunt, quàm ex aſſertione tranſigentium.

31 Confeſſio voluntaria Prælati non nocet Eccleſiæ.

33 Conſuetudo immemorabilis ut afficiat Epiſcopum, non ſufficit unica ſententia, ſed requiritur, quod ſit canonizata per tres conformes.

34 Conſuetudo immemorabilis in materia juriſdictionis contra Epiſcopum, prorſus evertitur, ſi Epiſcopi pro tempore aliquos actus juriſdictionales mediatè vel immediatè exercuerint.

35 Pro juriſdictione univerſali conſervanda ſufficit Epiſcopo, etiam minimum actum exercere.

36 Conſuetudinem immemorabilem unicus actus interrumpit.

37 Juriſdictionem exercere Epiſcopus dicitur, quandò confirmat electiones factas à Capitulo.

38 Pro-

38 *Producens ſcripturas, non poteſt illas impugnare.*

39 *Juriſdictio in Epiſcopo ſuper aliquo loco, ex quibus actibus dicatur reſultare, & latè num. 41.*

40 *Proceſſus originalis datus ab actuario probat, licet extractus ſit lite pendente absque citatione.*

42 *Probatio facta ad coadjuvandam primam probationem non dicitur, & ſemper attenditur.*

43 *Teſtibus deponentibus pro eo, qui habat pro ſe juris aſſiſtentiam, magis deferendum venit.*

44 *Scripturæ etiam nulliter compulſatæ quando probent.*

45 *Scripturæ probant, quandò in ſui facie appareant antiquæ & originales.*

46 *Sententia ubi non conſtat de nullitate, vel injuſtitia ob non interpoſitam appellationem tranſit in judicatum.*

47 *Reſtitutio in integrum non datur adverſus ſententiam ubi non conſtat de nullitate, vel injuſtitia illius.*

PRo Reverendiſſimo Epiſcopo Marſici de anno 1614. emanavit ſententia Rotalis coram bon.mem. Manzanado Patriarcha Hieroſolymitano, declarans Archipresbyterum terræ Saponariæ, nullam habere juriſdictionem in dicta terra Saponariæ, ſed omnimodam juriſdictionem in omnibus cauſis civilibus, criminalibus, mixtis, matrimonialibus, & aliis quibuſcunque, ſpectare ibidem ad Epiſcopum Marſicen. privativè ad dictum Archipresbyterum; cujus ſententiæ habentis omnia requiſita *in deciſ. Caputaq. 260 par. 2.* validitatem & juſtitiam impugnavit 1
hodie modernus Archipresbyter Saponariæ, ſed gratis.

Quo enim ad validitatem nil refert, quod in ſententia Rotali non fuerit revocata alia contraria pro Archipresbytero, lata de anno 1578. ut requirebatur. *L. 1. C. quan. provoc. non eſt neceſſe. Caſſad. dec. 1. num. 4. de ſequeſt. poſſ. Rot. deciſ. 188. num. 1. & ſeqq. par. 5. recent.* quia ceſſat hujuſmodi neceſſitas, quando ſecundus judex pronun- 2
tiat, ut in prima, *Gabr. conſ. 54. n. 8. lib. 1. Rot. dec. 161. n. 2. in fin. par. 1. recent. Gabr. d. conſ. 54. num. 8. Oſac. deciſ. 1. num. 49. Rot. d. deciſ. 161. num. 2. & in Bononien. Legati de* 3
Marſcottis 24. Novembris 1627. coram Reverendiſſ. D. meo Decano, ut caſu noſtro, in quo concurrit ulterius, quòd cauſa in Rota fuit commiſſa, tanquam in prima, ad in-

Neque coram eo fuit ex adverſo oppoſitum de prima ſententia.

ſtantiam ipſius Archipresbyteri, quodque ſententia Rotalis fuit lata ſuper novo proceſſu & probationibus, ab Archipresbytero factis in Rota; undè ex utroque hoc 4
capite eò minus requirebatur revocatio prioris ſententiæ, ut de primo *Felin. in cap. inter Monaſterium n. 20. de re jud. & de ſecundo Gabr. d. conſ. 54. ſub. n. 8. verſ. Tertium l. 1.*

Atque hinc tollitur etiam aliud objectum, ſeu defectus tranſportationis actorum primi judicii, quæ tranſportanda ſunt, quamvis coram ſecundo judice cau- 5
ſa pendeat per viam avocationis. *Guido Pap. deciſ. 440. numer. 2. Rota in Placentina Decimarum, 19. Novembris 1638. coram bon. mem. Pirovano.* Quia ut dicebam, 6

bam, cauſa non fuit commiſſa in Rota in gradu appellationis à prima ſenten-
quæ imò per lapſum 30. & amplius annorum obdormierat; ſed ipſemet Ar-
presbyter, qui ab Epiſcopo moleſtabatur coram aliis judicibus in poſſeſſorio cu-
ſam prævia avocatione à quibuſcunque judicibus, committi fecit Rotæ in petito-
tantum, tanquam in prima, adeò quod avocatio non cadit ſuper lite, in qua Ar-
7 chipresbyter reportaverat ſentiam favorabilem de anno 1578. ſed ſuper aliis judi-
poſſeſſoriis poſtea motis ex integro, quorum nec acta tranſportari debuerunt in ju-
dicio Rotali, cum illud introductum fuerit in prima inſtantia in petitorio tantum,
8 ut fuit deciſum *in Zamoren. jurium Parochialium. 23. Maii* 1644. *coram R. P. D.*
Peutingerio, eâ ratione, quia judicium petitorium eſt diverſum à poſſeſſorio, nec
fit tranſportatio actorum in diverſo judicio. *Rot. deciſ. ult. num. 24. part. 4. tom. 3. re-*
cent, dec. 413. num. 1. coram. bon. mem. Buratto deciſ. 70. num. 4. coram Reverendiſſ. Vi-
10 *gellen. deciſ. 300. num. 1. coram ſac. mem. Gregorio XV.* etiamſi acta alterius judicii
multum conferrent ad cauſam, de qua agitur. *Grat. diſcept. 231. num. 16. & 17. Rot.*
deciſ. 55. num. 2. coram ſan. mem. Gregor. XV.

Pariter non urget, quod Epiſcopus Pariſius, ad cujus favorem emana-
vit ſententia Rotalis, eſſet perjurus, quippè petendo declarari ſibi ſoli compete-
jurisdictionem in terra Saponariæ, contravenit tranſactioni juratæ, initæ de anno
11 1604. cum Archipresbytero, per quam eidem Archipresbytero concedebatur ju-
riſdictio civilis, criminalis, & mixta, cummulativè cum Epiſcopo; undè in-
12 fertur, quod idem Epiſcopus Pariſius tanquam perjurus non debeat audiri, *gloſ.*
in cap. parvuli, verb. cauſam 22. quæſt. 5. Alex in l. ſi quis major num. 15. C. de tranſact.
Butr. in cap. intelleximus num. 15. in fin. de Judic. Hond. conſil. 18. num. 5. lib. 1. Eoque mi-
nus obtinere ſententiam favorabilem contra formam ejus juramenti & tranſactio-
13 nis, quæ ſine dubio ipſum tranſigentem, & jurantem ligabat. *Cap. veniens. ubi Ab-*
bas num. 1. verſ. Item nota il primo de tranſact. Cæſ. de Graſſ. deciſ. 1. num. 6. deciſ. 6. num.
2. de jur. jur. ita ut neque ſucceſſoribus in Epiſcopatu dicta ſententia ſuffragari poſſit,
quamvis Epiſcopus Pariſius abſolutionem à juramento obtinuiſſet, ut in puncto
14 hujus tranſactionis fuit deciſum *coram bon. memor. Burratto deciſ. 152. numer. 2.*
& ſeqq.

15 Nam perjurii incurſum prævenit dicta abſolutio, & licet tranſactio ob-
ſtaret Epiſcopo Pariſio, quo minus nomine proprio poſſet contravenire, & age-
16 re, in quibus terminis intelligenda eſt *deciſio 152. Buratti mox allegata*, quia ta-
men eadem tranſactio carebat confirmatione Apoſtolicâ, & erat præjudicialis Ec-
cleſiæ Marſicenſi, quam propterea non obligabat, *dicto cap. veniens de tranſactione*
17 utique potuit idem Pariſius nomine Eccleſiæ, à tranſactione recedere, & ea non
18 obſtante judicialiter hoc nomine obtinere. *Bald. in l. jubemus 54. §. verum num. 5.*

C. de

C. de ſacroſanc. Eccleſ. Caputaq. deciſ. 182. n. 9. part. 3. Seraph. deciſ. 1217. n. 3. Rota dec. 19
78. n. 3. & ſeqq. Deciſ. 159. numer. 28. part. 6. recent. deciſ. 49. numer. 8. deciſ. 294. n. 2.
part. 7. quò magis, quia ipſe Archipresbyter prius contravenerat committendo
cauſam in petitorio ſuper omnimoda juriſdictione. L. cum proponas la ſeconda C. de
poſt. cap. pervenit il ſecundo de jur. jur. Deciſ. conſil. 380. num. 2.

Et Epiſcopum Pariſium obtinuiſſe nomine Eccleſiæ apparet, quia in ſen- 20
tentia Rotali non fuit ejus nomen proprium expreſſum, ſed dignitatis tantum,
ibi, omnimodam juriſdictionem &c. ſpectare ad D. Epiſcopum Marſicenſem privati-
vè, &c. ut in puncto tradit Gonz. ſuper Regul. 8. gloſ. 12. numer. 72. & probat. text.
in cap. quoniam Abbas ibique gloſ. verb. ſubſtitutum Panor. numer. 4. Bero. numer. 91. &
105. de offic. delegat. Bart. in l. quod Principi in fine ff. de legat. 2. Mantic. de conject. lib.
8. tit. 17. numer. 2. facit Gratian. diſcept. 248. numer. 38. Igitur ſententia profuit Eccle- 21
ſiæ, etiam in vita Epiſcopi Pariſii, & eodem nomine prodeſt facilius Epiſcopis ſuc-
ceſſoribus, quos tranſactio nullatenus ligat, Abb. conſil. 56. numer. 2. lib. 1. Feder. 22
de Sen. conſil. 94. per tot. Add. ad Gregor. XV. deciſ. 152. numer. 3. Gratian. in terminis 23
tranſactionis inter duas Eccleſias diſceptat. 674. num. 1. & 2. & ſeqq.

Quo verò ad juſtitiam ſententiæ Rotalis informantes pro Archipresbyte-
ro, non negant terram Saponariæ eſſe inter fines diœceſis Marſicenſis, quod
abundè comprobatum fuit in deciſ. 578. per tot. coram bon. mem. Buratto, & ſuffi- 24
ceret Epiſcopo ad fundandam ſuam intentionem, ſuper omnimoda juriſdi-
ctione. Cap. cum perſona 7. in fin. de privil. in 6. capit. conſtitutus de Relig. domi capit.
conquærente. 16. de offic. ordin. capit. cum Epiſcopus eod. tit. in 6. cum aliis allegatis in
Brixinen. juriſdictionis 11. Aprilis 1639. coram Reverend. P. D. Carillo. juncto præ- 25
ſertim exercitio plurium actuum juriſdictionalium, de quibus infra; ſed ni-
tuntur conſuetudine immemorabili, per quam inferiori acquiritur juriſdictio, 26
etiam in loco exiſtente intra fines diœceſis alterius Epiſcopi; nec ſublata fuit
per ſacrum Concilium Tridentinum ſeſſ. 24. de reform. capit. 20. ut ſæpè de- 27
claraſſe ſac. Congreg. Concilii interpretum, refert Gonz. ſuper Reg. 8. gloſ. 33. num.
5. Barboſ. in collect. ad d. capit. 20. numer. 85. Grat. diſcept. 492. numer. 6. Bu-
ratt. dec. 278. in princ. eamque probatam aſſerunt ex ſummario Archipresbyteri n. 15. 28
ex voto bon. mem. Orani ſac. Rotæ Auditoris, teſtantis immemorabilem fuiſſe probatam,
Summario ibidem num. 2. Ex ſententia lata de dicto anno 1578. ab eodem Pariſio,
qui tunc temporis Vicarii Generalis munere fungebatur, & ſubſcripta ab Epiſco-
po Marſici, tunc vivente, Summario ibidem numer. 1. ex relatione Marſi-
lii Columnæ Archiepiſcopi Salernitani, & Cardinalis Sanſeverini, qui
teſtantur, vidiſſe proceſſus cauſarum cognitarum ab Archipresbytero Saponariæ,
dicto

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dicto ſummario num. 18. *&* 19. licet iidem proceſſus atque acta fabricata in Curi
Marſicenſi de anno 1578. hodie non exhibeantur, tamen cum ſint deperdita, &
quod magis eſt, culpa Epiſcopi anteceſſoris, prædictæ atteſtationes geminatæ,
tam inſignium virorum, videntur ſatis probare immemorabilem, in odium Epi-
ſcoporum. *Felin. in cap. accepimus num.* 13. *& ſeqq. de fid. inſtrum. aliique allegati*
29 *Mantic. deciſ.* 251. *num.* 9. accedente maximè confeſſione Epiſcopi Pariſii inſtrumen-
to ſupra memoratæ tranſactionis, emiſſa *Summario ibidem num.* 6. quæ concur-
rentibus adminiculis, probat etiam in præjudicium ſucceſſorum. *Mant. deciſ.* 39.
num. 1. *Greg. XV. dec.* 506. *num.* 3. *&* 4. Nec non teſtibus ſuper immemorabili pro
Archipresbytero examinatis.

Verum omiſſis teſtibus examinatis, ut dicitur, in Curia Marſicenſi de
anno 1578. quorum depoſitiones non exhibentur, & ut infra dicam, attendi
non debent; alii examinati *in Rota, coram bon. mem. Mazanedo*, immemorabi-
30 lem non probant, ut pluribus comprobat. *Deciſ.* 248. *per tot. par.* 2. *recent.* Con-
feſſio Epiſcopi Pariſii in tranſactione nil facit, quia narrata in tranſactione aliunde
juſtificanda ſunt, quàm ex aſſertione tranſigentium. *Pariſ. conſ.* 12. *numer.* 33. *& ſeqq.*
lib. 2. *Dec. conſil.* 351 *ſub numer.* 3. *verſ. & non ſtatur, Aymon. conſ.* 175. *numer.* 4. *Gra-*
tian. conſil. 133 *numer.* 2. *lib.* 2. *Rota deciſ.* 28. *numer.* 13. *par.* 4. *tom.* 2. *recent.* Et confeſ-
31 ſio voluntaria Prælati Eccleſiæ non nocet. *Gloſ. in cap.* 2. *verb. Conventum de teſtib.*
in 6. *Gratian. diſcept.* 796. *numer.* 5. *Seraphin. deciſ.* 1278. *numer.* 3. *Rota deciſ.* 337. *nu-*
mer. 2. *part.* 1. *recent.* & in ſpecie fuit dictum *in Aprutina juriſdictionis* 8. *Aprilis*
32 1639. *coram Reverendiſſimo Domino meo Decano*. Neque vis fieri poteſt in admi-
niculis, dum contraria, de quibus infra, concurrant; Relationes Epiſcopi Sa-
lernitani & Cardinalis Sanſeverini; nec non votum Orani ſunt actus merè extraju-
diciales, & in eodem voto cenſuit Oranus reſpondendum eſſe pro Epiſcopo,
ſi probetur (pro ut probatur) ipſum aliquandò cognoviſſe cauſas Clericorum, ut
legitur *in ſummario poſitionis ſub* 28. *Januarii* 1644. *num.* 35.

Neque Congregatio ſuper negotiis Epiſcoporum poſt dictas relationes,
& votum decrevit diffinitivè juriſdictionem competere Archipresbytero, privati-
vè ad Epiſcopum, ſed ſolum per modum proviſionis, dixit competere utrique cu-
mulativè, ut legitur in *Summario Epiſcopi dato in reſponſionibus numer.* 2. & ſucceſ-
ſivè de anno 1601. ſacra Congregatio Concilii reſpondit, ad Epiſcopum Mari-
ſinenſem ſpectare privativè juriſdictionem; donec *Archipresbyter* plenè probet
immemorabilem, *Summario ibid. num.* 3.

33 Tandem ſententiâ latâ, ut ſupra de anno 1578. non eſt lata ſupra præ-
tenſa immemorabili, de qua nihil in ea, & ad fundandam intentionem contra

Epiſco-

Epiſcopum, non ſufficit unica ſententia, ſed requiritur, quod immemorabi-
lis ſit canonizata per tres conformes, ut declaraſſe ſacram Congregationem Con-
cilii refert *Barb. in collect. ad concil. ſeſſ. 24. de reform. caput 20. ſub numer. 91. Rota*
deciſ. 491. numer. 11. par. 1. recent. Deciſ. 248. numer. 1. part. 2. Deciſ. 126. ſub numer.
2. par. 4. recent. & in Aprutina juriſdictionis 18. Martii 1637. & 8. Aprilis 1639.
coram Reverendiſſimo Domino Decano; & quod dicitur immemorabilem fuiſſe
comprobatam per examen 22. teſtium, & proceſſus tunc exhibitos, & omnia a-
cta fuiſſe per Epiſcopum anteceſſorem occultata, nullibi juſtificatur, imò con-
tratium firmant deciſiones hactenus editæ in hac cauſâ coram me, in quibus etiam
ponderatur, quod ſi ex dictis actis, & teſtibus probata fuiſſet immemorabilis,
Archipresbyter ad eam probandam, non dediſſet novos articulos, nec novos te-
ſtes, cum impendio non modico, examinari feciſſet in Rota, ubi deindè cau-
ſam, ut ſupra introduxerat.

Et nondum ſomniaverat, acta eſſe deperdita facto Epiſcopi: omniſque 34
penitus difficultas ceſſat, quia Epiſcopus probat plurimos actus juriſdictionales
ab Epiſcopis pro tempore exercitos in terra Saponariæ, vel immediatè, vel per
Archipresbyteros Saponariæ tanquam Vicarios foraneos ab Epiſcopis deputatos;
ex quibus evertitur prorſus aſſerta immemorabilis contraria. *Gregor. XV. deciſ. 51.*
numer. 3. & 4. ubi Add. litt. B. allegat. concord. Rota in puncto deciſ. 248. numer. 7.
part. 2. recent. cum pro converſatione univerſalis juriſdictionis ſufficiat Epiſcopo 35
etiam minimum actum exercuiſſe, ut in terminis dixit *Rota coram Buratt. deciſ. 912.*
numer. 8. & in Adrien. juriſdictionis 27. Iunii 1622. coram bon. mem. Pirovano, quæ
eſt deciſ. 310. numer. 9. poſt tract. Modern. de manut. & in dicta Aprutina juriſdi- 36
ctionis 18. Martii 1637. coram Domino meo Decano. Et unicus actus immemora-
bilem interrumpat. *Scrader. de feud. par. 10. ſect. 20. numer. 157. Bero. conſil. 5. num.*
23. lib. 1. Adden. ad Gregor. XV. deciſ. 162. numer. 15. probat inquam Epiſcopus fuiſ-
ſe ab Epiſcopis pro tempore confirmatas electiones Archipresbyteri factas à Capi- 37
tulo collegiatæ ejuſdem terræ, qui eſt actus juriſdictionalis. *Cap. ex frequentibus de*
inſtitut. Lotther. de re benefic. lib. 1. quæſt. 18. numer. 27. & 28. Seraphin. deciſ. 637.
numer. 1. Buratt. in his terminis deciſ. 578. numer. 8. & 9. ut conſtat ex relatione Archi- 38
epiſcopi Salernitani 1. ſumm. Epiſcopi numer. 3. quæ cum fuerit ex adverſo producta
coram Manzanedo, impugnari non valet, *Aym. conſil. 201. numer. 5. Caputaq.*
deciſ. 188. numer. 4. part. 1. Mant. deciſ. 75. numer. 1. & ſeq. Item Epiſcopos concor- 39
daſſe cum Clero Saponariæ ſuper ſolutione cathedratici, & caritativi ſubſidii, at-
que ſuper quarta funeralium, & decimis *ſumm. ibidem numer. 13.* quod in termi-
nis ponderat *Baratt. dicta deciſ. 578. numer. 10.* item exhibet plurima acta judiciaria,
& ſententias latas in prima inſtantia inter homines terræ Saponariæ, necnon præ-
cepta, & mandata atque edicta ab Epiſcopis edita in eadem terra, etiam contra ip-
O ſos Ar-

ſos Archipresbyteros, *ſumm.ibidem num.*12. & 14. *& ſeqq.* & *in ſummario jurium*
per tot. Quæ ſanè ad juriſdictionem pertinent, *l.imperium ff. de juriſd.omn.jud.*
*conſil.*694. *numer.*12. *Rot.deciſ.*325. *num.*19. *coram Greg XV. deciſ.*368. *num.*9. *par.*
4. *tom.*2. *recent.*.

Inſuper exhibitus fuit proceſſus fabricatus in Curia Neapolitana ſuper con-
demnatione hominum terræ Saponariæ ad ſolvendas decimas de omnibus fruct-
bus, Epiſcopo Marſici *d ſummario jurium in fine*, qui proceſſus cùm ſit originalis, &
datus ab actuario dictæ Curiæ probat, licet extractus lite pendente, & abſque cita-
40 tione. *Barth. in Auth. ſi quis in aliquo in ſecunda oppoſitione C. de edend.* & *ibi Jaſ. num.*
3. *Dec. num.*15. *Coocin. deciſ.*404. *num.*4. *Greg. XV. deciſ.*59. *num.*4. Et accedunt plu-
41 res teſtes examinati, nempè duo ad inſtantiam Archipresbyteri, coram A.C. de
anno 1590. *Summar. Epiſcopi numer* 1. & alii plures coram bon.mem. Manzanedo,
deponentes, quod Epiſcopi præſentes, & præteriti deputarunt in Terra Sapona-
42 riæ Vicarios foraneos, qui Epiſcoporum nomine, juriſdictionem ibi exercebant,
coercebant Presbyteros, & Laicos & proceſſus ad Curiam Marſici remittebant,
Summ. Epiſc. numer. 4. & 2. *ſeqq.* Quoque Epiſcopi proceſſerunt contra Archi-
presbyteros in juriſdictione nomine proprio ſe intromittentes, ut ponderat deciſ.
248. *ſub numer.*6. *verſ. facit etiam part.*2. *recent.* Nec non alii coram me examinati,
affirmantes Epiſcopos, tam ante annum 1580. quàm poſtea feciſſe in terra Sapo-
nariæ proceſſus civiles, & criminales, Moniales velaſſe, viſitaſſe Eccleſias, a-
lioſque actus juriſdictionis exercuiſſe, *Summ. ibidem numer.*8. & 9. & Archipres-
byteros terræ Saponariæ juriſdictionem exercuiſſe tanquam Vicarios Epiſcopo-
rum, & non tanquam Archipresbyteros, *Summar. ibidem numer.*10. ex quibus
teſtibus, & juribus quamvis nuper examinatis, & compulſatis ad coadjuvandas
probationes factas coram Manzanedo, ſententiæ Rotalis juſtitia magis elucet,
cum probatio facta ad coadjuvationem primæ, non dicatur nova, & ſemper at-
tendatur. *Caſ. de Graſſ. deciſ.*20. *numer.*11. *de probat. Rota deciſ.*272. *numer.*6. *coram*
*Greg. XV. deciſ.*19. *numer.*7. & 8. *part.*7. *recent.* & *in Cæſarauguſtana Canonicatus*
12. Febr. 1610. *coram ſanctiſ. D. N. in Tiburtina Pratorum* 5. *Iulii* 1638. *coram bon.*
43 *mem. Buccabella.* magiſque ſit ſtandum juribus, ac teſtibus deponentibus pro E-
piſcopo, quia habent pro ſe juris aſſiſtentiam, quàm pro Archipresbytero, ut
in his terminis admittit *Innocent. in cap. auditis ſub numer.*4. *verſ. Hinc colligunt*,
& *in verſ. præferentur de præſcript. quem ſequuta eſt Rota in recent. deciſ.*560. *n.*1. *ad*
*fin. part.*3. & *dicta Aprutina juriſdictionis* 18. *Martii* 1637. *coram Reverend, Decano*, §.
Non obſtant teſtes.

44 Non obſtat, quod jura pro Epiſcopo compulſata de anno 1641. nulliter
compulſata fuerint, quia adſunt alia jura compulſata in terra Saponariæ, vigore

ſecun-

ſecundæ compulſoriæ, *Summ.Epiſcopi numer.11. & 2.ſeqq.* Hiſque concurrenti-
bus, nec non tot teſtibus, & proceſſu originali ſupra memorato, aliiſque ponde-
ratis in *deciſione 578. Buratt.* utique probant etiam ſcripturæ nulliter compulſatæ,
Caputaq.deciſ.234.numer.2.par.1. Rota deciſ.198. numer.2, part.1. deciſ.418.nu- 45
mer.5. part. 2. deciſ.723. numer.7. & 8. par. 4. tom.3. recent. Præſertim cum
ſcripturæ ſint quamplurimæ, & in ſui facie appareant antiquæ, & originales,
Rota dec.470.num.5.part.4.dec.341.num.4.part.5.recent.

Cum igitur non conſtet de nullitate, vel injuſtitia ſententiæ Rotalis, ſe-
quitur, quod illa ob non interpoſitam appellationem tranſierit in judicatum. *Cap.* 46
Romana §.ſi verò de appellat.in 6.cap. quo ad conſultationem de ſent. & de re jud.
Auth.hodie C.de appellat. Neque conſtat de cauſis reſtitutionis in integrum adver- 47
ſus illum petitæ. *Moedan.deciſ.2.de appellat. Rota deciſ.1. de reſtit.in integ.in nov.de-*
ciſ.590, numer. 1. part. 5. recent. deciſ. 94. numer. 2. coram Reverendiſſimo
Urgell.

Prout Domini cenſuerunt utraque parte informante.

Ad Quæſt 4. *Additio.*

IUs exemptionum eſt odioſum. Iſta regula exemplificatur in eo, quod exemp-
tio perſonalis non trahitur ad realem. *C.per exemptionem.§. verum de privileg,*
in 6. & ibi Geminian. & Franc. Rota deciſ.156.numer.6.par.1. recent. Nec e-
contrà realis ad perſonalem, quatenus videlicet perſonalis eſt latior reali, cum e-
nim nulli loco alligata ſit, & exempti ſimpliciter quoad perſonas, nullum ha-
beant locum exemptum, reſpectu cujus utantur privilegio ſuo, indè fit, ut ex-
emptio purè perſonalis ſuffragetur etiam quoad tres caſus delicti, contractus, &
rei ſitæ, in quibus tamen caſibus realis exemptio quantumcunque lata & univerſa-
libus verbis concepta, numquam prodeſt. *C.volentes de privil.in 6.* niſi ſpecificè
horum trium caſuum mentio fiat. *Fagnan in cap.ex parte num 45. & n.49.de privil.*
Rota dec.164.num.1.& ſeq.par.7.recent.

Extenditur, quia exemptio à jurisdictione non complectitur exemptionem à
decimis, niſi ſit talis, quæ territorium ſeparatum tribuat, nam decimæ ſunt ſpeciali
nota dignæ, ut inquit *Tamburin.de jure Abbat.tom.1.diſput.15.quæſt.18.numer.34.*
Rota